

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI UCTEA CHAMBER OF GEOPHYSICAL ENGINEERS

Milli Müdafaa Caddesi No:10/7 P.K.749 06650 Kızılay-ANKARA/ TÜRKİYE
Tel : (312) 418 42 20 – 418 82 69 Faks : (312) 418 83 64 <http://www.jeofizik.org.tr> E-mail : jfmo@jeofizik.org.tr

Sayın Vali Yardımcım, Sayın Rektörüm, Sayın TMMOB Başkanım, Sayın Oda Başkanlarım ve Değerli katılımcılar,

TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası adına hepinizi saygıyla selamlarım.

Yüce önder Mustafa Kemal Atatürk tarafından Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşunun ilk adımının atıldığı ve ülkemizin en güzel kentlerinden olan Samsun'da sizlerle birlikte olmaktan mutluluk duyduğumu belirtmek isterim.

Sempozyum kapsamında, Samsun ilinin sorunları, çağdaş kentleşmenin bileşenleri çağdaş kent dokusu için yapılması gereken çalışmalar bilimsel, teknik, teknopolitik ortamda tartışılacak ve çözüm yolları aranacaktır.

Bugün birçok kentimizde çarpık kentleşme süreçleri yaşıyoruz. 1950 li yıllarda başlayan karşı devrim sürecinde Anadolu kentlerine feodal yapıya uygun olarak gereken önemin verilmemesi, sorunlarının yerinde halledilmemesi, çarpık gelişmekte olan sanayiye işgücü gereksinmesi nedenler ile köyden kente hızlı kitlesel göçler olmuştur. Altyapı, ulaşım, sağlık, eğitim, barınma gibi önemli konular zamanında ve yeterli düzeyde gerçekleştirilememiştir.

Kırdan kente göçün artması sonucu oluşan gecekondulaşma kentlerin tarihsel sürecinde önemli bir dönüm noktasıdır. Gecekondulaşma 1950 li yıllarda önce büyük kentlerde oluşmaya başlamıştır. Gecekondu alanları köyden göç eden halkın çıkarlarına uygun ucuz barınma alanları olmuştur. Bu bölgelerden sanayiye ucuz işgücü sağlanması nedeniyle devlet gecekondulaşmaya göz yummuştur.

1950–1970 arasındaki yılları hızlı ve çarpık kentleşme dönemi, 1970 yılından sonraki yılları neo-liberal politikaların etkisinde kalan kentleşme dönemi olarak değerlendirebileceğimiz kent politikalarından söz edilebilir.

Hızlı kentleşme sürecinde kamuya ait araziler plansız, programsız bir şekilde elden çıkarılmıştır. Devlet iyi niyetli olarak bu arazilerin bir kısmını barınma alanına dönüşmesine göz yummuş. Ama arsa spekülörleri devreye girdiği andan itibaren bu alanlar rant kaynağı haline dönüşmüştür..

1970 yıllardan itibaren uygulanmaya konulan neo-liberal ekonomi ve buna bağlı kent politikaları ile kentsel alanların pazarlanması, serbest piyasa ekonomi koşullarının dayatılması kent yöneticileri tarafından bazı sınıfların lehine kentleşme sürecini başlatmıştır. Kentsel her türlü sorunlar zamanında çözülemediğinden büyük kargaşa yaşanmıştır yaşanmaktadır. Yasadışı yerleşmeler, imar sorunları, güvenlik, eğitim, sağlık, ulaşım sorunları kentlerin büyük problemleri olmaya başlamıştır.

Kentlerin gelişme süreçlerinde yeni yerleşim ve sanayi alanlarının seçimi, kent yöneticileri ve çevresindekiler tarafından ne yazık ki nüfuz ve rant konusu haline gelmiştir.

Halbuki, yeni yerleşim ve sanayi alanları belirlenirken çağdaş, bilimsel kentleşme kriterleri uygulanmalıdır. Bu kriterlerin bazılarını sıralarsak;

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI UCTEA CHAMBER OF GEOPHYSICAL ENGINEERS

Milli Müdafaa Caddesi No:10/7 P.K.749 06650 Kızılay-ANKARA/ TÜRKİYE
Tel : (312) 418 42 20 – 418 82 69 Faks : (312) 418 83 64 <http://www.jeofizik.org.tr> E-mail : jfmo@jeofizik.org.tr

Yerleşime ve sanayiye açılacak alanların, yer yapısının iyi incelenmesi gerekir. Bölgenin depremselliğinin ortaya çıkarılması gerekir. Dünyamızın ve ülkemizin gelecekte en önemli sorununu olacak olan su kaynaklarından uzak bölgeler seçilmelidir. Yer altı su havzalarının bulunduğu bölgeler yerleşim ve sanayi alanı olarak seçilmemelidir. Bu konularda yer mühendislik disiplinlerinden en üst düzeyde yararlanılmalıdır. Bir başka kriter ulaşım alt yapı uygunluğudur.

Çağdaş kentleşme ve yer seçimi konusunda başka birçok kriter var ama bunların detayına inip sizlerin zamanını almak istemiyorum. Zaten bu konular sempozyum süresince görüşülüp tartışılacaktır. Ama önemli bir konuyu vurgulamak istiyorum. Bu bahsettiğim yer seçimi öncesi ve sonrası sürecinde tüm mimar, mühendis ve şehir plancıları birlikte çalışıp elde ettikleri bilimsel verileri ortaya koyarak birlikte karar vermelidirler.

1980 li yıllardan sonra hız kazanan kentsel dönüşüm projelerini de masaya yatırmak gerekir. Özellikle gecekondulaşma alanlarında kentin görüntüsünü düzeltmek, alt yapı hizmetlerini daha kolay götürmek, sosyal ve kültürel yaklaşımları sağlamak gibi konularda önemli olabilir.

Kentsel dönüşüm kararları piyasa dinamiklerine bırakılmaması gereken bir oluşumdur. Özellikle dar gelirli ailelerin barındığı bölgelerde uygulanacak bir kentsel dönüşüm projesi o bölgede barınan bireylerin görüşleri alınarak, sosyoekonomik ve kültürel konuları irdelenerek yaşama geçirilmelidir. Tamamen merkezin, yerel yönetimlerin, politikacıların kararları ile gerçekleştirilmemelidir. Merkezi yönetim desteği, yerel yönetim yetkililerinin bireyler ile birlikte hareket etmeleri sosyolojik açıdan da önemli bir olgudur. Kentsel dönüşüm projeleri tamamen yerel yönetimlerin eline bırakılmamalıdır.

Samsun ilimizde yukarıda saydığımız süreçten kendine düşen payı maalesef almıştır. Sempozyum boyunca meslek odalarımızın Samsun ilini fiziksel, stratejik, sosyo-ekonomik, ekolojik, siyasal ve toplumsal açıdan bilimsel ölçütlere dayanarak en iyi şekilde değerlendireceğini ve kentin gelişim sürecine katkı koyacağına inanıyor, Sempozyumun oluşmasını sağlayan Düzenleme ve Yürütme kurulu üyelerine, Sempozyum sekreteryasına, Bilimsel Danışma kurulu üyelerine ve sempozyumda görev alan oda birimlerimizin yönetim kurulu üyelerine teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

Şevket DEMİRBAŞ
TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu Başkanı